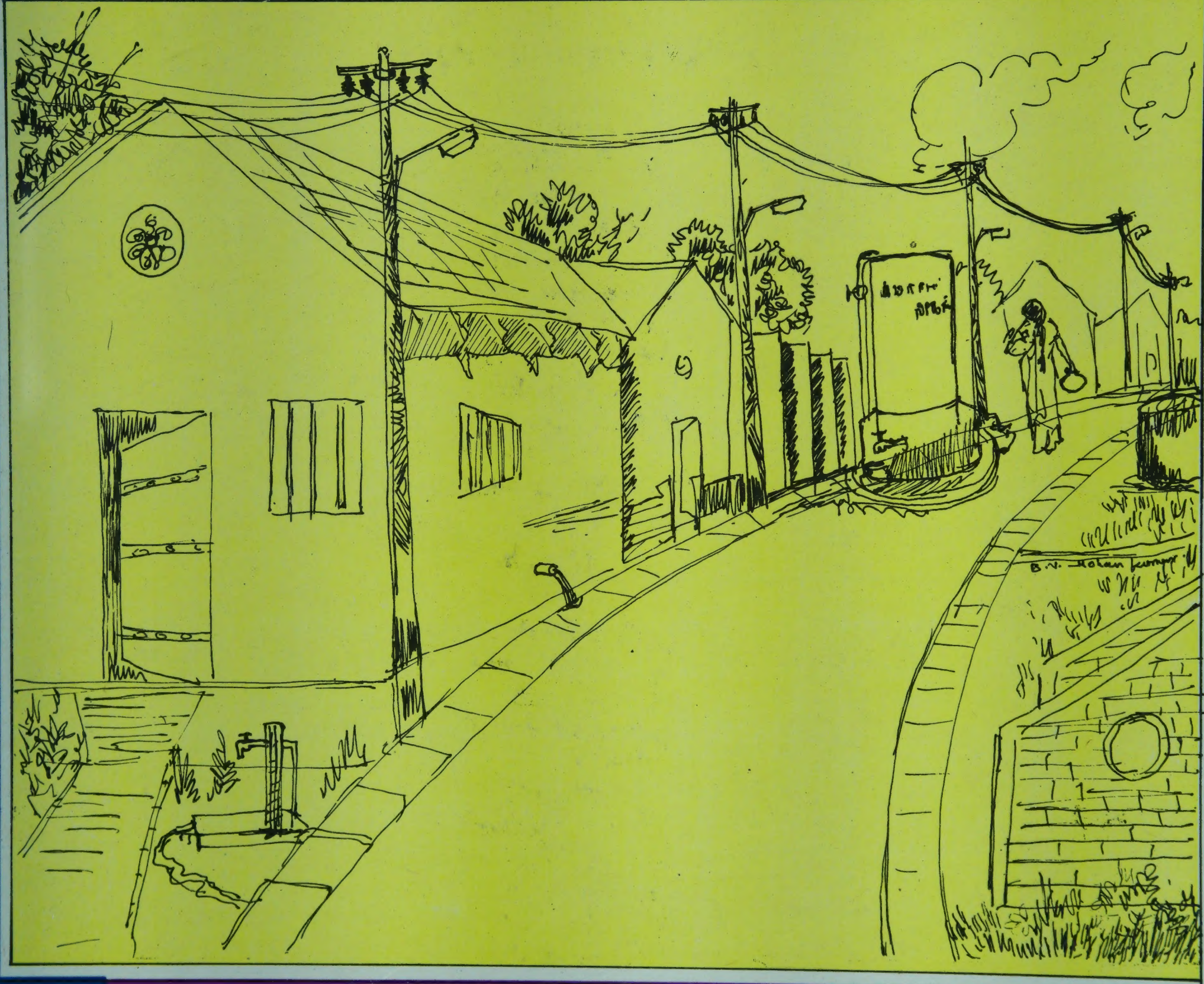

ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ

ಪ. ರಾ. ಸುಳಕೂಡೆ

ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ನವಸಾಕ್ಷರ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ

ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಶ್ರೀ ಲಾಕೋಸ್ ವಲ್ಲತರ್ಯೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್.

ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

ಉನ್ನತ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು

ಶ್ರೀಯುತರಾದ

ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ

ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ

ಜಿ. ನಾರಾಯಣ

ಎಲ್. ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್

ಶಾಂತರಸ

ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ

ಗೊ. ರು. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ

ಪಿ. ಎಸ್. ಶಂಕರ್

ಶಿವಶಂಕರ ಹಿರೇಮಠ

ಆರ್. ಎಸ್. ರಾಜಾರಾಮ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಲ್. ಜಿ. ಸುಮಿತ್ರ

ಸಂಪಾದಕ ಸಮಿತಿ

ಶ್ರೀಯುತರಾದ

ಎಸ್. ಜಿ. ನಾಗಲೋಟಿಮಠ

ಕೆ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ

ಕರೀಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ

ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ಸಿ. ಆರ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್

ಬಿ. ಎ. ಶ್ರೀಧರ

ಲಿಂಗದೇವರು ಹಳೆಮನೆ

ಭ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರರಾವ್

ಭಕ್ತಪ್ರಿಯ

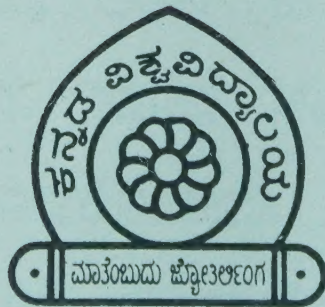
ಎಂ. ಪಿ. ಪರಮಶೇಖರಯ್ಯ

ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾ ರಾಂಕುಮಾರ್

ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ
ನವಸಾಕ್ಷರ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆ-೭೫

ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ

ಪ. ರಾ. ಸುಳಕೂಡೆ

ಪ್ರಸಾರಾಂಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಹಂಪಿ-೫೮೩ ೨೦೧

GRAMA NAIRMALYA : By Sa. Ra. SULAKOODE. Published by The Director of
Prasaranga, Kannada University, Hampi - 583 211, KARNATAKA.
First Impression 1994, Pp. ii + 26, Rs. 8.00

© Kannada University 1994

ಸಂಯೋಜನಾಧಿಕಾರಿ
ಡಾ|| ಎಚ್. ಎಸ್. ಶ್ರೀಮತಿ
ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ವಿಭಾಗ

ಪ್ರಕಾಶಕರು
ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಪ್ರಸಾರಾಂಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಹಂಪಿ - ೫೮೩ ೨೧೧

ಮುಖಪುಟ ಏನ್ಯಾಸ
ಕೆ. ಮಕಾಳಿ

ಬೆಲೆ : ರೂ ೮.೦೦

ಮುದ್ರಕರು
ಓಂಕಾರ್ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
೩/೩, ಮೊದಲನೆ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ,
ಹೊಸ ತರಗುಪೇಟೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೨.

ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ

ಮಲಿನತೆ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ದಾರಿ. ಹಸನಾದ ಬದುಕಿಗೆ ಹೊಲಸೆಂಬುದು ಕೆಡಕು. ಎಲ್ಲಿ ಮಲಿನತೆ ಇರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನಸೊಗಸು, ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಯ ಮೇಲಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಅವನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯಭಾಗ್ಯದ ಮೂಲಮಂತ್ರ ನೈರ್ಮಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆರೋಗ್ಯಸಿರಿ ನಿರ್ಮಲತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ.

ಯಾವ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಲತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸಿರಿಸಂಪತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಸಮಾಜ ರೊಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಅಂಧಕಾರ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಶುಚಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ರುಚಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗೆ ಮಹತ್ವಕೊಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಊರಿನ ಅಂದವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಓಣಿ ಓಣಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅಳಿಸಲು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ ಎಂಬತ್ತರಷ್ಟು ರೋಗರುಜಿನಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ, ಸಮಾಜದ ಮಲಿನತೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ.

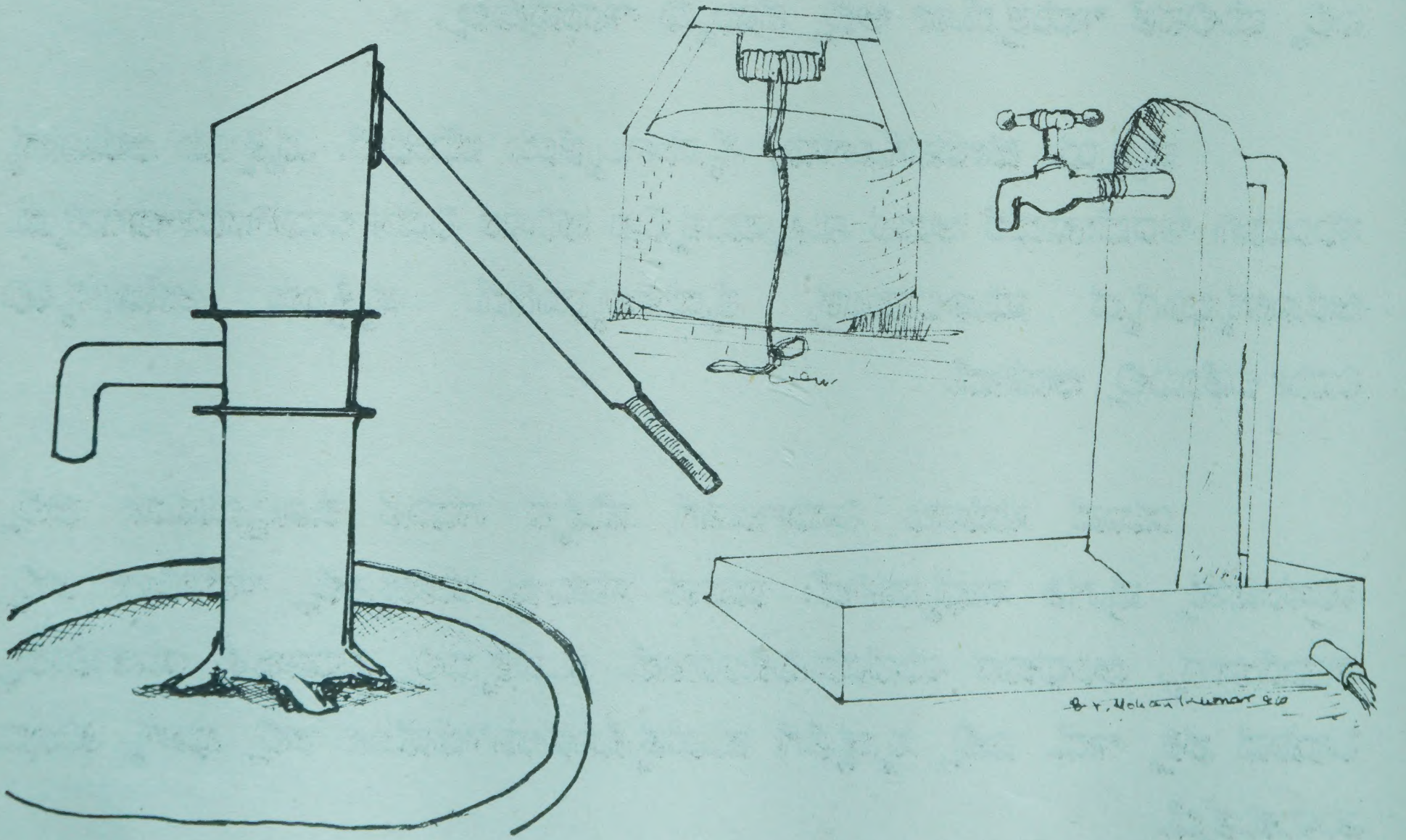
ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ-ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು

೧) ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು

ಅ. ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ

೧. ಕೊಳವೆ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆ

೨. ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆ (ಪುನಃಶ್ಚೇತನ)

೨. ಚಿಕ್ಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ (ಸಾಮಾನ್ಯ)
೪. ಚಿಕ್ಕ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆ (ಪುನಃಶ್ಚೇತನ)
೫. ಕೈಪಂಪು, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು (ಸಾಮಾನ್ಯ)
೬. ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು (ಪುನಃಶ್ಚೇತನ)
೭. ಕೈಪಂಪು ಉಸ್ತುವಾರಿದಾರರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
೮. ಗ್ರಾಮೀಣ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಈ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ, ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

೧) ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಇ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

೧) ಗ್ರಾಮೀಣ ಇಂಧನ ಶಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

೨) ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ

೩) "ಡ್ವಾಕ್ರಾ" ಯೋಜನೆ

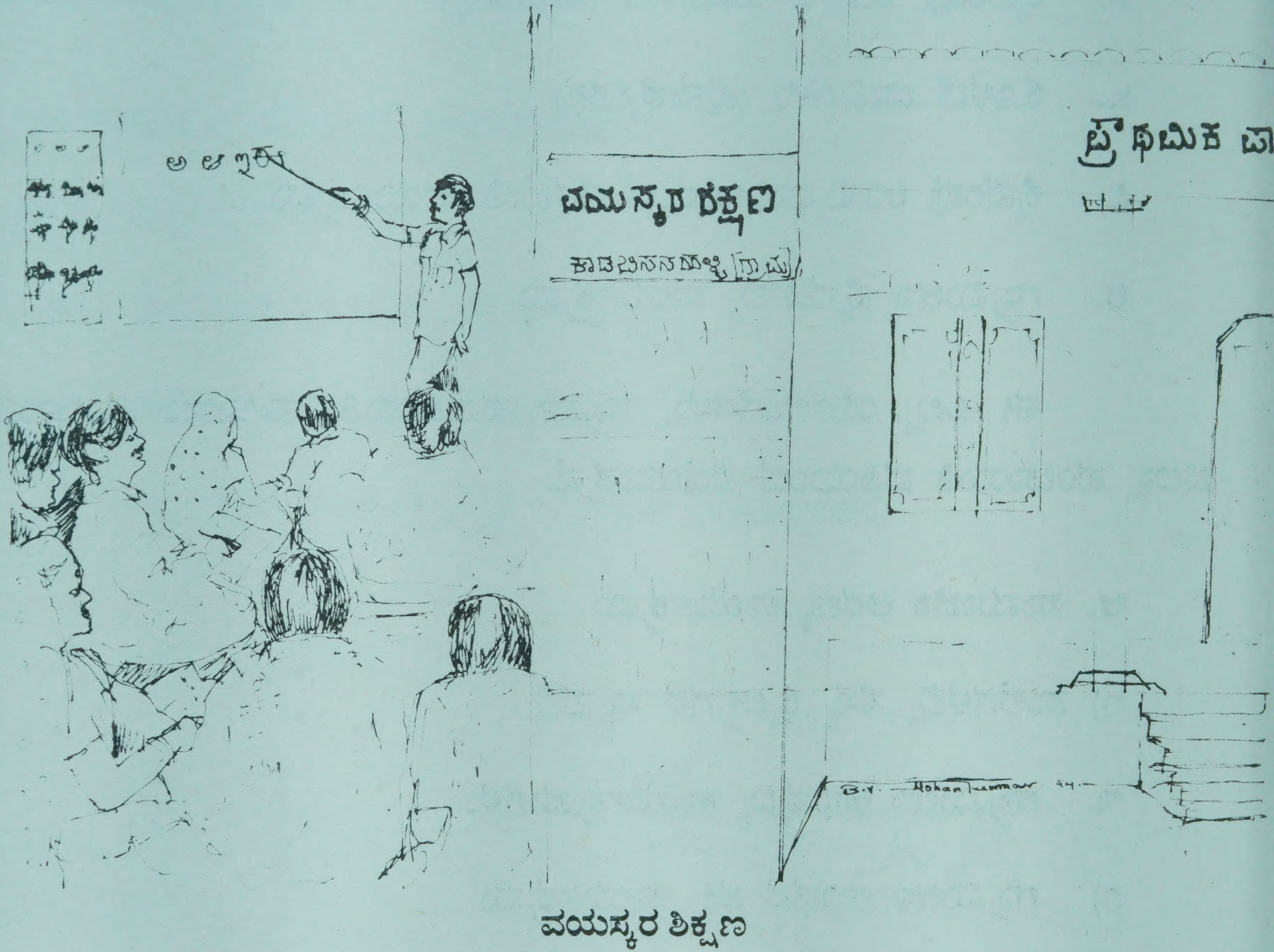
ಈ. ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಆಳ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಹೂಳು ತೆಗೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಉ. ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ದುರಸ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು

೧) ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ

೨) ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳ ಸುಸಂಘಟಿತ ಯೋಜನೆ

೩) ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಡಾಂಬರ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ

೧. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ

೨. ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ

೩. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಆಂದೋಲನ

೪. ಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿಲಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

೫. ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

೬. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಹತೋಟಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

೨. ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ

೩. ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

೪. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧೀನ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

೨. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು

ಕೇಂದ್ರೀಯ ತ್ವರಿತ ಗುರಿಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಹ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು ಇಂತಿವೆ.

೧) ಕೊಳವೆ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆಗಳು

೨) ಕಿರು ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆಗಳು (ಸಾಮಾನ್ಯ)

೩) ಕೈ ಪಂಪು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ (ಸಾಮಾನ್ಯ)

೪) ಕೈಪಂಪು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು (ವಿಶೇಷ ಘಟಕ)

೫) ಚಿಕ್ಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ (ವಿಶೇಷ ಘಟಕ)

೬) ಗ್ರಾಮೀಣ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಯೋಜನೆ

ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

೨. ಗಾಳಿ ಮಲಿನತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಪರಿಹಾರಗಳು

ಗಾಳಿ ಇಲ್ಲದ ಜೀವನ ಊಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಗಾಳಿ ಜೀವನಾಡಿ. ಗಾಳಿ ಇಲ್ಲದೆ ಜೀವ ಇರಲಾರದು. ಅದಕ್ಕೇ “ಉಸಿರೇ ಜೀವ” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದಿ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುವುದು, ಅಡಿಗೆ ಹೊಗೆ

ನಾವು ಉಸಿರಾಡುವ ಗಾಳಿ ಕಲುಷಿತವಾಗಿರಬಾರದು. ಮಲಿನ ಗಾಳಿ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ. ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಉಗುಳುವುದು. ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದುವುದು, ಸೇದಿದ ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟು ತುಂಡು, ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲುವುದು, ಜನ ದಟ್ಟಣೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗುವುದು, ವಾಸದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ದನ ಕರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು. ದನ ಕರುಗಳ ಮಲ ಮೂತ್ರಗಳನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡದಿರುವುದು. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಅಸ್ತು ಒಲೆ, ಹೊಗೆರಹಿತ ಒಲೆ ಬಳಸದೇ ಇರುವುದು. ಅಡಿಗೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಕುಳ್ಳು, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಉರಿಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಹೊಗೆಯು ಮನೆ ಒಳಗೆ ಸುತ್ತುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಹೊಗೆ

ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಹೊಗೆ ಕೊಳವೆ ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಇರುವುದು, ದನ ಕರುಗಳ ಮಲ ಮೂತ್ರ ಶೇಖರಿಸಲು ಇರುವ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ವಾಸದ ಮನೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು, ಕೊಳೆತ ಹಳಸಲಾದ ಮಲಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡುವುದು. ಸತ್ತ ಇಲಿ ಹೆಗ್ಗಣ, ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹುಗಿಯದಿರುವುದು. ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಮತ್ತು ವಾಸದ ಸ್ಥಳಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ

ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹುಗಿಯದೆ ಹಾಗೆ ಎಸೆದಿರುವುದು

ಮಾಡುವುದು. ಮನೆಯ ಮುಂದೆ, ಹಿಂದೆ ಜಳಕದ ನೀರು ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು, ಗಾಳಿ ಆಡದಂತಹ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವುದು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು, ಕೈ ತೋಟ, ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳಸದಿರುವುದು ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಕೆಟ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಾತಾವರಣದ ಗಾಳಿ ಕೆಡುತ್ತದೆ.

ಗಾಳಿ ಮಲಿನಗೊಳ್ಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸೇರಿದೆ. ಗಾಳಿಯ ಮಲಿನತೆ ಜನಜೀವನದ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಅರಿವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೪. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಕಲುಷಿತವಾಗಲು ಕಾರಣಗಳು

ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ನೀರು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರ. ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಬದುಕುಳಿಯಲಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ “ಜಲವೇ ಜೀವ” ಅಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರು ಮಾನವನಿಗೆ ಅಗತ್ಯ. ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯಾದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ ಐವತ್ತರಷ್ಟು ರೋಗರುಜಿನಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದೆಂದು ಅರಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಕನಿಷ್ಠ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ನೀರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

೧. ಹಾನಿಕಾರಕ ರೋಗಾಣುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು.
೨. ಹಾನಿಕಾರಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು.
೩. ಆಹ್ಲಾದಕರವಾಗಿರಬೇಕು. ವಾಸನೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು.
೪. ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು.

ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು

ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು ಇಂತಿವೆ.

- ೧) ನದಿ ಹೊಳೆಗಳು
- ೨) ಹಳ್ಳ ಕೆರೆಗಳು
- ೩) ಇಳಿದು ತುಂಬುವ ಬಾವಿ, ಸೇರುವ ಬಾವಿ
- ೪) ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ಬೋರವೆಲ್‌ಗಳು

ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳುವವು

೧. ಜಲಮೂಲದ ಸಮೀಪ ಅಥವಾ ಜಲಮೂಲದಲ್ಲಿ ಜನರು ಮಲಮೂತ್ರ, ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವುದು.
೨. ಜಲಮೂಲದ ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು.

೨. ಜಲಮೂಲದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಜನರು ಬಟ್ಟೆ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದು.
೪. ಜಲಮೂಲದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ದನಕರು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವುದು.
೫. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಶೌಚಗೃಹಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಹೀರುಗುಂಡಿಗಳನ್ನು, ತಿಪ್ಪೆ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
೬. ಚರಂಡಿಯ ಹೊಲಸು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವುದು.
೭. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು.
೮. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗೊಬ್ಬರ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟನಾಶಕ ಜಲ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
೯. ಸ್ವಚ್ಛವಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಮುಚ್ಚಳವಿಲ್ಲದ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುವುದು.

ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿತು ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀರು ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮೂಲಾಧಾರ. ಅದನ್ನು ಸಮಪರ್ಕವಾಗಿ ಬಳಸಿ ಗ್ರಾಮದ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾಪಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನೀರಿನಿಂದ ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾಪಾಡಿ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ದೂರವಾಗಿಸಿ, ಶುದ್ಧನೀರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

೫. ಕಲುಷಿತ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನೀರಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗಗಳು

ಕಲುಷಿತ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನೀರಿನಿಂದಲೇ ಬಹುತೇಕ ಖಾಯಿಲೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಹರಡುತ್ತವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಂತು ಹುಳ, ಕೊರಡು ಹುಳ, ಆಮಶಂಕೆ ಭೇದಿ, ನಾರು ಹುಣ್ಣು, ರಕ್ತ ಭೇದಿ, ವಿಷಮಶೀತ ಜ್ವರ, ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿಭೇದಿ, ಅತಿಭೇದಿ, ಕಾಮಾಲೆ ರೋಗ.

ಹೀಗೆ ಇವುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮುಗಿಯದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು.

ಈ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ರೋಗಾಣುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲುಷಿತ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸೇವನೆಯಿಂದ ರೋಗಾಣುಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ, ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

ಅ. ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಬಿಸಿ ಆಹಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆ. ಕುಡಿಯಲು ಶುದ್ಧವಾದ ಯೋಗ್ಯವಾದ ನೀರನ್ನೇ ಬಳಸಬೇಕು.

ಇ. ಆಹಾರವನ್ನು ಧೂಳು ಮತ್ತು ನೊಣಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಈ. ರೋಗಿಯ ವಾಂತಿಭೇದಿ, ಮಲಮೂತ್ರಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಹೂಳಬೇಕು.

ಉ. ರೋಗಿಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಊ. ಮನೆ ಒಳ ಹೊರಗೆ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಎ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸರಕಾರ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಮೂಲ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಒದಗಿಸಲು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಜನರಿಗೆ ನಿರಂತರ ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆ.

ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ನೀರಿನಿಂದ ಬರಬಹುದಾದ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಜನರು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಅಭ್ಯಾಸ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗ್ರಾಮನೈರ್ಮಲ್ಯ ಜನರ ಅನವರತ ಜಪವಾಗಬೇಕು. ಅಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಾಮ ಸುಖ ಸಂತೋಷದ ತವರಾಗುವಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಮೂಲಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ತೆಗೆದು, ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೬. ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ-ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕು?

೧) ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೈರ್ಮಲ್ಯ

ಮನುಷ್ಯನ ತಲೆಯಿಂದ ಪಾದಗಳವರೆಗೂ ಶರೀರದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ನೆಲೆಸಲು ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ಕಾರಣ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಅತೀ ಅವಶ್ಯ. ಸುಖ ನಮ್ಮದಿಯ ಜೀವನದ ಗುಟ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೈರ್ಮಲ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪಾತ್ರ

— ದುಶ್ಚಟಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು.

— ಬೀಡಿ, ಸಿಗರೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇದಿ ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಎಸೆಯದಿರುವುದು.

- ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಉಗುಳದಿರುವುದು.
- ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಊಟ ಮಾಡುವ ಮುಂಚೆ ಹಾಗೂ ಊಟದ ನಂತರ ಕೈ ಬಾಯಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಮನೆಯ ಒಳಗೆ, ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.
- ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳ ಸಮೀಪ, ಮಲ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಬಾರದು.
- ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
- ಬರಿಗಾಲಿನಿಂದ ನಡೆದಾಡದಿರುವುದು.
- ನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಸನಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ತೆರೆದಿಟ್ಟ, ನೋಣ ಕುಳಿತ, ಧೂಳು ಬಿದ್ದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಬಾರದು.
- ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇನು, ಸೀರು ಆಗದಂತೆ, ಉಗುರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಲಸು ಕೂರದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು.
- ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಬಳ ತೆಗೆಯುವ, ಉಗಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು.

- ಕೈಯಿಂದ ಸಗಣೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ಕುಳ್ಳು ತಟ್ಟುವುದು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಿಧಾನವಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಕೈಯಿಂದ ಕುಳ್ಳು ತಟ್ಟುವುದನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕು.
- ಗ್ರಾಮದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಕಸಕಡ್ಡಿ ದನಕರುಗಳ ಮೇವು ಬೀಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಗ್ರಾಮದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨. ಕುಟುಂಬ ನೈರ್ಮಲ್ಯ

ಶುಚಿ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಆರೋಗ್ಯ. ಹೊಲಸು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅನಾರೋಗ್ಯ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕುಟುಂಬದ ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಒಳ್ಳೆಯ ಹವ್ಯಾಸ, ಹಾಗೂ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಮನೆ ಮಾನವನ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮನೆಯೇ ಮೊದಲ ಪಾಠಶಾಲೆಯಾಗಿದೆ. ಏನೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾರಣ ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಎಂಬುದು ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಕುಟುಂಬದ ನೈರ್ಮಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳು ಅಗತ್ಯ

- ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕು ಸಾಕಷ್ಟು ಬರುವಂತಿರಬೇಕು
- ಬಾಗಿಲು ಮತ್ತು ಕಿಟಕಿಗಳನ್ನು ಇಡುವಾಗ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ನೇರ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಅಂದರೆ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮವಾಗಿ ಇಡಬಾರದು

ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಗೋಬರ್ ಗ್ಯಾಸ್, ಮತ್ತು ಕುಕ್ಕರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು

- ಬಾಗಿಲು ಕಿಟಕಿ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವಂತಿರಬೇಕು.
- ಒಲೆಯಿಂದ ಬರುವ ಹೊಗೆಯು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಹೊಗೆ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಇಡುವುದು ಅಗತ್ಯ.
- ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಹೊಗೆ ರಹಿತ ಒಲೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.
- ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಗೋಬರ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಅಥವಾ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಕುಕ್ಕರ್ ಬಳಸಬೇಕು.
- ಸ್ನಾನದ ಕೋಣೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರಬೇಕು.

- ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಾರದು. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಕಟ್ಟಿದರೂ ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡಬೇಕು.
- ಸ್ನಾನದ ಬಚ್ಚಲ ನೀರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಮೋರಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಬಚ್ಚಲ ನೀರು ಚರಂಡಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಗು ಬಚ್ಚಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.
- ಮನೆಯ ನೆಲ ಜೌಗು ಬಾರದಂತೆ ಇರಬೇಕು. ನೆಲಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲುಚಪ್ಪಡಿ ಹಾಕಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಗಾರೆಯನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಬಹುದು. ಇದೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ನೆಲವನ್ನು ಸಗಣೆಯಿಂದ ಸಾರಿಸಬೇಕು.
- ಮನೆ ನೆಲ ಸಮತಟ್ಟವಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿರುಕುಗಳು ಇರಬಾರದು. ನೆಲವನ್ನು ದಿನಾ ಗುಡಿಸಬೇಕು, ಒರೆಸಬೇಕು ಅಥವಾ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು.
- ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿರುಕುಗಳು ಸಂದುಗಳು ಇರಬಾರದು.
- ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳು ಆಗದಂತೆ, ಆಗಾಗ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಔಷಧ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಮನೆಗೆ ಆಗಾಗ ಸುಣ್ಣಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಬೇಕು.
- ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಮನೆಗೊಂದು ಕಕ್ಕಸು ಇರಬೇಕು. ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಮಲಮೂತ್ರ ಮಾಡಬಾರದು.
- ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿ ಇಡಬೇಕು.

- ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರವೇ ಉಗುಳುವುದು, ಸಿಂಬಳ ತೆಗೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಭ್ಯಾಸ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.
- ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ತಿಪ್ಪೇರಾಶಿ ಮಾಡಬಾರದು.
- ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಾವಿ ಇದ್ದರೆ, ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೀರು ನಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಾವಿಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮರಗಿಡಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳ ಎಲೆ ಕಸಕಡ್ಡಿ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಮನೆಗೊಂದು ಕೈತೋಟ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಮಳೆಯ ನೀರು ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದ್ದರೆ, ಗ್ರಾಮ ಮಾದರಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತನ್ನ ತಾನೆ ಮೈವೆತ್ತುತ್ತದೆ. ಮನೆ ಮಂದಾರವಾದರೆ ಗ್ರಾಮ ಚಂದಾಗುವಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

೩. ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ

ಹಳ್ಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದರೆ ಬಡತನ, ಜನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೆಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಗ್ರಾಮಗಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನದ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರೋಗ್ಯ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಅಗತ್ಯ ಅಂಶಗಳು

— ಪ್ರತಿ ಮನೆ ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿರಬೇಕು.

— ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮದ ಹಿತಚಿಂತಕನಾಗಿರಬೇಕು.

- ಗ್ರಾಮ ಆಡಳಿತ, ಬೀದಿಯ ದೀಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಆಡಳಿತ ಸಾಮೂಹಿಕ ಶೌಚಾಲಯ ಹಾಗೂ ಕಸದ ಗುಂಡಿ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.
- ಬೀದಿಯ ಕಸಗುಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಮನೆಮನೆಗೆ ಇಂಗು ಬಚ್ಚಲು ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಸ್ನಾನದ ನೀರು, ಮಳೆಯ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗಟಾರಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.
- ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮಲಿನತೆಯಾಗದಂತೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕು.
- ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಹಬ್ಬುವ ಸೂಚನೆ ಸಿಕ್ಕ ತಕ್ಷಣ ಸಾಮೂಹಿಕ, ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಏರುಪೇರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದು.
- ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು.
- ಆಗಾಗ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಕೆರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಾವಿಗಳ ಹೊಳು ಎತ್ತುವ ಕಾರ್ಯ ಅಗತ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳಾದ ಸೌರಶಕ್ತಿ, ಗಾಳಿಶಕ್ತಿ, ಜೈವಿಕ ಅನಿಲಗಳ ಬಳಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವುದು.

— ಗ್ರಾಮದ ವತಿಯಿಂದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಗೋಮಾಳ, ಕುರಿದೊಡ್ಡಿ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಊರಿಗೊಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪಶು ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ

- ಬೀಡಾಡಿ ದನ, ನಾಯಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಊರಿನಿಂದ ದೂರವಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ನಳದ ನೀರು, ಬೋರವೆಲ್ ನೀರು ಗ್ರಾಮದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ರಸ್ತೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೋರಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮನೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಮೋರಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ನೀರನ್ನು ಊರಿನಿಂದ ಆಚೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕು.
- ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಒಳ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ತಗ್ಗು-ದಿಣ್ಣೆಗಳಿರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಸ್ತೆಯ ರಿಪೇರಿ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು.

- ಗಟಾರಗಳಿಗೆ, ನೀರು ನಿಂತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ, ಆಗಾಗ ಡಿಡಿಟಿ, ಬಿಎಚ್‌ಸಿ ದ್ರಾವಣ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಊರಿಗೊಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ, ಪಶು ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಗ್ರಾಮದ ಹಬ್ಬಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಜಾತ್ರೆಗಳ ಸಂತೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕೆಡದಂತೆ ನಿಗಾವಹಿಸುವುದು.
- ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರು ಸಹಕರಿಸುವಂತೆ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.
- ಹಳ್ಳಿಗರಲ್ಲಿ ನೈರ್ಮಲತೆ ಕುರಿತು ಇರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಹೊಗಲಾಡಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನಾ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಸುವುದು. ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು, ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಸೆರೆ ಸೇಂದಿ ಅಂಗಡಿಗಳು ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇರದಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿಗಳು ಗ್ರಾಮಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಚಹದ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಇರುವಂತೆ ನಿಗಾವಹಿಸುವುದು.

— ನಮ್ಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಯೇ ಗ್ರಾಮದ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆ ಆಗಿದೆ. ಸಕಲ ಜನರು ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವುದು ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಗಿದೆ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಉದ್ಧಾರ ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಉದ್ಧಾರವೇ ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಒಟ್ಟಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ದುಡಿದರೆ ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯ. ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಗೆ ನಾವು ನೀವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕೋಣ. ಸುಖ, ಶುಚಿ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡೋಣ. ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಒಗ್ಗೂಡಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಗ್ರಾಮನೈರ್ಮಲ್ಯದ ತಾಣವಾಗುವಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

೭. ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿ

೧. ಅಸ್ತ್ರ ಒಲೆ

ಅಧಿಕ ರಕ್ಷಿತ, ಹೊಗೆ ರಹಿತ, ಬೇಗ ಅಡುಗೆ, ಸುಲಭ ಉಪಯೋಗ, ಸೌದೆ ಉಳಿತಾಯ, ಕಡಿಮೆ ಜಾಗ ಇದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವಿವರಗಳಿಗೆ ಇವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರಿ

೧. ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಮಿತಿ.
೨. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ- ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗ.
೩. ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಗ್ರಾಮೀಣ ಇಂಧನ ಶಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು) ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಬೆಂಗಳೂರು.

ಗೋಬರ್ ಗ್ಯಾಸ್

ರೈತರ ಕಾಮಧೇನು, ಉತ್ತಮ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆ ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅಡಿಗೆ ತಯಾರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇದರ ಉಪಯೋಗ.

ವಿವರಗಳಿಗೆ ಇವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರಿ

- ಅ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ-ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು.
- ಆ. ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಮಿತಿ.
- ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಚೇರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗ.

ಕಕ್ಕಸು ಅಥವಾ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಶೌಚಾಲಯಗಳು

ಮಲ ಮೂತ್ರ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶ, ಗೌಪ್ಯತೆಗೆ ಅವಕಾಶ, ಶುಚಿತ್ವಕ್ಕೆ ದಾರಿ, ರೋಗ ಹರಡುವ ವಿಷಾಣು ಹತೋಟಿ, ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಇತ್ಯಾದಿ ಇವುಗಳ ಉಪಯೋಗ.

ವಿವರಗಳಿಗೆ ಇವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರಿ

೧. ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.
೨. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ.
೩. ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.
೪. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಕಚೇರಿ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ.
೫. ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಬೆಂಗಳೂರು.

ಇಂಗು ಬಚ್ಚಲು

ಅನುಪಯುಕ್ತ ನೀರನ್ನು ದೂರ ಸಾಗಿಸುವ ಆರೋಗ್ಯಕರ ವಿಧಾನ. ಇವು ಅಗ್ಗ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸುಲಭ. ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರಿ

- ಅ. ಕಿರಿಯ, ಹಿರಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಹಾಯಕರು. ಉಪ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ.
- ಆ. ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ.
- ಇ. ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ಸಮಿತಿ.
- ಈ. ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು.

ಸಮುದಾಯ ಒಲೆ

ಸುಲಭ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ, ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀರುಕಾಯಿಸುವುದು, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯ, ಅಡಿಗೆ ಬಿಸಿಯಾಗಿಡುವಂತಹ ಅವಕಾಶ. ಐವತ್ತು ಜನರಿಂದ ಐನೂರು ಜನರಿಗೆ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ.

ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರಿ

೧. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು
೨. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗ

ಇತರ ಸಾಧನಗಳು

೧. ಗಾಳಿಯ ಯಂತ್ರ - ಗೃಹಬಳಕೆಗೆ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆ
ತೆರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಿಲ್ಲ.
೨. ಸೌರಶಕ್ತಿ ಕುಕ್ಕರ್ - ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಅಡಿಗೆ ತಯಾರಿಕೆ

ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕಾದ ವಿಳಾಸ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಇಂಧನ ಶಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಿಭಾಗ,
ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ,
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಬಳಕೆ

೧. ದಾರಿ ದೀಪ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ೨. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಚೇರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ನಾನದ ನೀರು ಕಾಯಿಸಲು ಸಹ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಸಾಧನ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಬದಲಿ ಇಂಧನ ಬಳಕೆಯ ಯೋಜನೆ
ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಧನ ಸಹಾಯ, ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ನವಸಾಕ್ಷರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ ಪದವಿ ಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಹಾಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ 'ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ವಿಭಾಗ'ವನ್ನು ತೆರೆದಿದೆ. ಇದರ ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ನವಸಾಕ್ಷರರಿಗಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ಲೋಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ. ನವಸಾಕ್ಷರರಿಗಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯುವ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವರು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಂತಸದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಕೂಡಲೇ ನಾಡಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರನ್ನು, ಭಾಷಾತಜ್ಞರನ್ನು, ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅವರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಲಹೆ, ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಯಿತು. ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಸ್ತು, ಭಾಷೆ, ಮುದ್ರಣ ವಿನ್ಯಾಸ, ಚಿತ್ರಗಳ ಮಹತ್ವ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಗುಣಮಟ್ಟ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಮಿತಿಯು ಅನೇಕ ಸಲ ಚರ್ಚಿಸಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿತು.

ನವಸಾಕ್ಷರರಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ದೇಶದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮಾದರಿ, ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಭಾಷಾತಜ್ಞರಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅನುಭವಿ ಕ್ಷೇತ್ರಸಹಾಯಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಕಮ್ಮಟಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಅವರನ್ನು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಆಯ್ದ ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಈ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಕಲಿತವರಿಂದ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವವರಿಂದ ಅದರ ಗುಣದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗಣಕಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಯಿತು; ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಹಾಯಕರು ನೀಡಿದ್ದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ನಂತರ ನವಸಾಕ್ಷರರ ಅಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಷಯದ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಗೆ ತೊಡಗಲಾಯಿತು; ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಜೊತೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಅಂತಿಮ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟರು. ಕಲಾವಿದರು ವಿಷಯಗಳಿಗೊಪ್ಪುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನವಸಾಕ್ಷರರ ಬಳಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಅವರ ಮುಂದೆ ಪರಿಸಿ ನಂತರ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ನಮ್ಮ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರೇ ಹೊರತು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲ. ನೃಪತುಂಗ ಹೇಳುವಂತೆ ಅವರು "ಚದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕುರಿತೋದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತ ಮತಿಗಳ್". ಅನುಭವದಲ್ಲಿ, ವಿವೇಕದಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಜನ ಚದುರರು. ಹೀಗೆಂದು ಅವರನ್ನು ಅಕ್ಷರದಲಿತರನ್ನಾಗಿಯೂ ಉಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ಕಲಿಸುವ ಹೊಣೆ ಸರ್ಕಾರಗಳ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಮೇಲಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಆಂದೋಲನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಕಲಿತವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಕಲಿತವರು ಮರೆಯದಂತೆ, ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ನಾಡಿನ ಹಲವು ವಿದ್ಯಾಂಸರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ನಡೆಸಿದ ಒಂದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಈ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪತಾಳಿದೆ. ನವಸಾಕ್ಷರರು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿರುವ ಉನ್ನತ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಸಂಪಾದಕ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಲೇಖಕರಿಗೆ, ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಪಾಲ್ಗೊಂಡವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳು. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಇಂತಹ ಒಂದು ಗುರುತರವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಲೂಕೋಸ್ ವಲ್ಲತ್ತರೈ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಓದುಗರು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ
ಕುಲಪತಿಗಳು
